A „szegedi Oscar”: a Dömötör-díj jelöltje

● DM-információ

A színház előző és jelenlegi vezetőinek véleményét, javaslatát is meghallgatva egy társadalmi kuratórium választotta ki tizenegy kategóriában azt a három-három művészt, akinek a neve felkerült a május 29-i nagyszínházi gálaesten kiosztandó Dömötör-díj szavazólapjára. Az alábbi összeállításunkban a jelöltek alakításait a megjelent kritikák – vagy ha ez nem volt lehetséges –, néhány soros pályakép segítségével igyekeztünk a teljesség igénye nélkül feleleveníteni.

Juronics Tamás balettprodukciója, a Tojáselmélet. *(Fotó: Nagy László)*

Mire szavazzunk?

Napok óta megjelenik a Délmagyarországban az a szavazócédula, amellyel a színházbajárók voksolhatnak: ki kapja meg az újonnan alapított színházi díjat, amelyet a város legrégibb műemlékéről Dömötör-díjnak kereszteltek. Az alapító a Pálma Reklámstúdió, a hét éve havonta megjelenő Szegedi Kulturális Kalauz kiadója. Május 29-én adják át először a „szegedi Oscar-díjakat” a színházban, nagyszabású gálaműsor keretében, s ezentúl minden esztendőben megtartják a közönségszavazást és a díjátadó ceremóniát.

Az évadok végén eddig is osztottak díjakat, a közönségszavazatok alapján is és belső színházi értékelés alapján is. Ezeket művészetpártoló szegedi intézmények és gazdasági szervezetek finanszírozzák, s ez a mecenatúra évek óta közmegelégedésre működik. A díjaknak rangja van. Annak ellenére, hogy nem körítették eddig túl nagy ceremóniákkal az átadásukat: az évadzárókon virágcsokrok kíséretében nyújtották át a művészeknek a mecénások képviselői.

Az új díjnak mégis csak örülhet mindenki: művészek és közönségük, színházi emberek és színházbajárók. Mindazok, akiknek bármilyen forrásból tudomásuk van ennek a művészeti ágnak a természetéről. Arról, hogy miféle szellemi és fizikai erőkifejtést kíván az esténkénti fellépés színésztől, énekestől, táncostól. Hogy mennyiféle szakma és szakember összeműködése kell egy előadás létrehozásához. Arról, hogy miért nem lesz soha üzemszerűen működő, szimplán színpadi terméket gyártó hely egy színház, holott ugyanolyan pontos és fegyelmezett munkát kíván, mint valamely gyár. Mert többet kér, mint szakmai tudást és fizikai képességet. Életeket kér. Hiteles átváltozásokat, folytonos önfeladásokat. Áldozatokat.

Szokás mondani, hogy ezt pénzben nem lehet megfizetni. Így is van. Tény, hogy az a különös képződmény, amit sikernek nevezünk, az hajtja-élteti a színházi embereket. Ennek része minden szakmai- és közönségelismerés, tapsban, díjban, strásban meg nevetésben, hangos bravózásban és elmélyült csöndekben megnyilvánuló visszajelzés. És tessék elhinni: ilyen szempontból szinte mindegy, miféle az összbenyomásunk arról, milyen volt ez a szezon. Mert mindegyik évadban, mindegyik előadásban megtörténnek személyes áldozatok – színpadon és a kulisszák mögött egyaránt. Jó dolog, hogy ezután a régiek mellett az újjal, a Dömötör-díjjal is – észrevehetjük ezt.

Sulyok Erzsébet

A díjazottak Herczeg Tamás üvegszobrász Dömötör-tornyot mintázó kisplasztikáját vehetik majd át. *(DM-fotó)*

I. Legjobb férfi színészi alakítás:

1. Andorai Péter (Amerikai Elektra)

„...miközben Elektra könyörtelen és kérlelhetetlen ítélethozó és -végrehajtó, Ezra Mannon Andorai Péter alakításában leginkább frusztrált apa és férj, akit alaposan elnyomtak már az ősök és a családi tradíció, és aki épp frusztrációját menekíti egy merev és tekintélyelvűnek maszkírozott viselkedésmódba. Valójában szerencsétlen flótás – akit persze ettől még nem fog jobban szeretni a felesége, Christine.” (Színház)

2. Jakab Tamás (Kabaré)

„Végre újra méltó feladatot kapott a konferansziét alakító Jakab Tamás, aki a legendás Joel Grey szerepét egyéni színekkel, groteszk humorral játssza. Mint igazi játékmester, mindvégig jelen van az előadásban, a „majomduettben” és a többi kabarészámában görbe tükröt tart elénk.” (Délmagyarország)

3. Seress Zoltán (Platonov)

„Seress Zoltán finom eszközökkel nagyszerű alakítást nyújt. Platonovja reménytelen figura; halálpontosan látja önmagát és mindazt, ami körülveszi. Elveszett ember, aki nem tud mit kezdeni az életével. Bonyolult személyiségében Don Juan-i és hamleti jegyek keverednek.” (Délmagyarország)

II. Legjobb női színészi alakítás:

1. Bacsa Ildikó (Kabaré)

„Sally Bowles szerepében a merészen szexi Bacsa Ildikó nem törekszik az utánozhatatlan Liza Minnelli kopírozására, mégis – ugyan egészen másképpen – egy bohém ösztönlényt formál.” (Délmagyarország)

2. Czifra Krisztina (Amerikai Elektra)

„Telihay Péter rendezésében Elektra alakja és szerepe eltér a hagyományos értelmezéstől, amennyiben „bekebelezi” mindazt a gonoszságot s már-már patologikus gyűlöletet, amelyen többnyire Ezra Mannon s esetleg Adam Brant is osztozni szokott vele. Míg Elektrát – akit Czifra Krisztina kellő és illő tartással, súllyal, valamint hangsúlyos gesztusokkal már-már klasszicizál, leszámítva az utolsó részben történő átváltozást, amikor is néhány jelenet erejéig a színésznőnek módja nyílik figurát játszani jelentés helyett, s ezt milyen elevenen meg is teszi! (Színház)

3. Tímár Éva (Amerikai Elektra)

„Rettenetesen nehéz színpadon kifejezni a kettősséget: egyugyanazon emberben a hétköznapit és a démonit. Ahogyan Tímár Éva megtalálja a maga finom eszközeit ehhez – tanítani kellene. Minden szereplő fegyelmezetten követ egyfajta végletesen lecsupaszított, szikár, testbeszéd-jellegű játékstílust; ez kétségtelenül alkalmas lehet a magatartási szabályok között vergődő ösztönlények belső feszültségének érzékeltetésére. De csak ha „átjön” valóban a belső vibrálás ereje, mint Tímárnál.” (Délmagyarország)

III. Legjobb operaénekes:

1. Altorjay Tamás (Sevilla, se borbély)

Altorjay Tamás a Szegedi Nemzeti Színház operatársulatának egyik legtöbbet foglalkoztatott énekese, ebben az évadban is gyakran hallhattaláthatta a közönség: Szikora János Don Giovanni-produkciójában Leporello, a Nabuccóban Zakariás, a Bánk bánban II. Endre király, a Toscában a sekrestyés szerepét játszotta. Nemrégiben Donizetti koncertszerűen bemutatott operájában, a Marino Faliéróban a címszereplő szólamát énekelte. Kovalik Balázs Sevilla, se borbély produkciójában Bartolo szerepét alakította.

2. Réti Attila (Nabucco)

„Nabucco Verdi operájában Babilónia királya, Szikora értelmezésében inkább egy dzsigoló és egy agresszív terroristavezér keveréke. Narancssárga nadrágban, csillogó zakóban, selyemsállal és tekintélyes aranylánccal a nyakában Réti Attila énekelte a premieren. A fiatal baritonista mindvégig győzte hangerővel, intenzitással a szólamot, stílusos éneklése különösen az első felvonás finéléjában tetszett, amikor a figura vérszomjas vadságát, kíméletlenségét hangsúlyozta.” (Délmagyarország)

3. Timothy Bentch (Don Giovanni)

„Don Ottaviót többnyire pipogya, akarattalan bábnak szokás láttatni. Az előadásból nem világos, mi a rendezői szándék vele. A darab kezdetén még hevesen ölelgeti Donna Annát, később azonban megszeppent iskolásfiúvá szelídül. Timothy Bentch hallhatóan küzd a magyar szöveg kiejtésével, ám éneklése kiforrott, telve éterien tiszta, őszinte és magasrendű lírával. Ottaviója a figura ellentmondásossága ellenére is komoly érték.” (Délmagyarország)

IV. Legjobb operaénekesnő:

1. Farkasréti Mária (Nabucco)

A jeles énekesnőnek alighanem ez az egyik legjobb szerepe: megcsillogtathatta virtuóz koloratúra-készségét, az oktávnál nagyobb váratlan ugrásokban muzikalitása segítette, jól érvényesült melegebb lírai tónusokra is alkalmas, ugyanakkor drámai erejű szopránja. A rendezőnek a női főszereplő figuráját sikerült a zenével legjobban szinkronba hoznia, remek ötlet például, ahogyan a recitativót követő, szerelmi vágyakozásról szóló áriájában Abigél konyakba fojtja bánatát. (Délmagyarország)

2. Keszei Borbála (Lili bárónő)

„Tehetséges, fiatal művészeket találtak a főszerepekre. Noha a Lili bárónőt alakító, hamvas és roppant csinos Keszei Borbála éneklése a magasabb hangoknál olykor erőtlennek, bizonytalannak tűnt, nem kétséges: idővel igazi primadonnává érhet.” (Délmagyarország) Az áprilisban a Fővárosi Operettszínházban megrendezett Operettfesztiválon Keszei Borbála elnyerte a legjobb primadonnának járó díjat.

3. Szonda Éva (Sevilla, se borbély)

„Óriási meglepetés a Rosinát játszó Szonda Éva, akit eddig többnyire veretes, klasszikus szerepekben, komoly művészként ismerhettünk meg, most pedig kiderül róla, hogy az abszurd bolondozás nagymestere. Ráadásul akkor is professzionális énekes, ha több méter magas parókában, kopaszon, ugrabugrálva vagy lépcsőzés közben kell megszólalnia.” (Délmagyarország)

V. Legjobb táncos:

1. Kopeczny Katalin (Apres Moi)

Budapesten született, a szegedi Tömörkény István Művészeti Szakközépiskola táncművészeti szakán tanult, már akkor dolgozott az Imre Zoltán vezetésével működő Szegedi Balettel. 1992-ben szerződött a balettegyütteshez, majd Imre Zoltán távozása után Budapestre ment, ahol három évig szabadúszóként táncolt. Budapesten részt vett több kortárs koreográfus mesterkurzusán. 1996-ban visszaszerződött a Szegedi Kortárs Balletthez, azóta a legtöbb produkcióban szerepel.

2. Nemes Zsófia (A helyzet)

Budapesten született, öt éven át ritmikus sportgimnasztikázott. 19 évesen kezdett táncolni, először jazzt, majd modern táncot tanult hazai és külföldi oktatók (Raza Hammadi, Joe Alegado, Roberto Galvan, Carlos Orta, Frenák Pál stb.) kurzusain. 1991 és 1995 között a Sarbo Táncszínház tagja volt, majd szabadúszó táncosként különféle projectekben vett részt. Táncolt többek között Méhes Csaba, Fekete Hedvig, Bodor Johanna, Bozsik Yvette darabjaiban, de saját produkciókat is létrehozott már. [illegible] óta táncol a Szegedi Kortárs Balett produkcióiban.

3. Sárközi Attila (Apres Moi)

Várpalotán született, [illegible]ban a szegedi Vasas Művelődési Ház csoportjában kezdett néptánccal foglalkozni, majd a Szeged Táncegyüttes tagja lett. 1983-87-ig az Állami Balett Intézet néptáncos tagozatán tanult. 1987-ben Imre Zoltán vezette Szegedi Balletthez szerződött. [illegible] óta a Szegedi Kortárs Balett egyik vezető táncművésze. Az együttes szinte valamennyi produkciójában szerepel.

VI. Legjobb rendező:

1. Angyal Mária (Kortré)

„Angyal Mária biztos kézzel, világosan vezeti színpadit, s jó érzékkel találja meg a helyes arányokat az előadásban. Gyakran előfordul, hogy a darabbal, hogy a rendező nem tud ellenállni a kísértésnek, és túllihegi a pollitikai szálat. Angyal Mária [illegible]mabb megoldást választ, [illegible]vesebb olykor több elvet vetve patikamérlegen kipróbálva, intelligens eleganciával adagolja a feszültséget, [illegible]das eszme bemutatását.” (Délmagyarország)

2. Kovalik Balázs (Sevilla, se borbély)

„A sevillai borbély egyszerűen szegedi ügy, [illegible]kor sem az, ha a televízió [illegible]mulasztja rögzíteni, ha [illegible]teszik közkinccsé, nem [illegible]tatják meg minél több embernek az országban. A sevillai borbély ellenpélda. Nem ezentúl hiába mondják, hogy itt nem lehet, képtelenség összehozni egy rendes előadást, mert nincs pénz, nincs ember, nincs lehetőség, nincs idő, próbaidő, nem [illegible] megteremteni a közös munka feltételeit. Van. Lehet.” (Népszabadság)

3. Telihay Péter (Platonov)

„A rendezés több szempontból is figyelemre méltó. Részletesen lehetne elemezni a vertikális-horizontális színpadi térszervezés bravúrját, a tűzijátékkal is operáló [illegible]sos világítást vagy a [illegible]bejátszások stílusosságát, a legfontosabb azonban, hogy Telihay Péter érzékenyen fogja a szereptorokkal [illegible]ceptorokkal fogja a szereplőket, szándékait, s a humorra [illegible]ve mutatja meg a szereplők szánalmas életét. Nem [illegible]mor, lassú és unalmas [illegible]diát rendezett, hanem elkészült szórakoztatva elgondolkodtató tragikomédiát. Miközben a groteszkbe hajló figurákon kacagunk, feszengünk, mert kérdéseik a mi életünk kérdései is.” (Délmagyarország)

VII. Legjobb díszletvező:

1. Csík György (Kabaré)

„Az ötletes, praktikus működő színpadkép [illegible] György díszlettervező [illegible]ziáját dicséri. A forgószínpad felosztott belső koronggal [illegible]építtette fel a mulató [illegible]színpadát, Fräulein Schneider [illegible]hallját és kiadó szobáját, a külső gyűrűre került a [illegible]lépcsős, kandeláberes, [illegible]peron, amelynek alsó részén [illegible]vasúti kocsit és Schultz [illegible]ségesüzletét is rejti. Az [illegible]um bárja, a lakás oldalfalai [illegible]pillanatok alatt a helyükre gördülnek. A bútorok [illegible] csak jelzésszerűek – a [illegible] fekete lokál talán csillogóbb fényűzőbb is lehetne –, [illegible] rögtön megteremtik a [illegible] az atmoszférát, amelyben